

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

"Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
«Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ»

&

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

1ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο

*"Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση
της πολιτιστικής κληρονομιάς"*

Πτολεμαΐδα, 5,6 & 7 Οκτωβρίου 2018

Συνδιοργάνωση

**ΔΗΜΟΣ
ΕΟΡΔΑΙΑΣ**

**Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
Περιφερειακή Ενότητα Κοζάνης**

Τόπος διεξαγωγής του Συνεδρίου:

Μουσικό Γυμνάσιο & Λύκειο Πτολεμαΐδας, 25ης Μαρτίου 2, Πτολεμαΐδα 502 00

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ρ. Κακάμπουρα, Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας, Διευθύντρια *Εργαστηρίου Κοινωνικών Επιστημών*, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ, rkakamp@primedu.uoa.gr (Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής)

Μ. Γ. Μερακλής, ομότιμος Καθηγητής Λαογραφίας ΕΚΠΑ και Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Πρόεδρος της *Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας*, laographiki@gmail.com

Μ. Γ. Βαρβούνης, Καθηγητής Λαογραφίας και Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας ΔΠΘ, mvarv@otenet.gr

Δημοσθένης Δασκαλάκης, Καθηγητής Κοινωνιολογίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, ΕΚΠΑ, ddaskal@primedu.uoa.gr

Χαράλαμπος Μπαμπούνης, Καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, ΕΚΠΑ, charagiou@yahoo.gr

Ευάγγελος Καραμανές, Διευθυντής ερευνών και Διευθύνων του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, ekaramanes@academyofathens.gr

Ευάγγελος Αυδίκος, Καθηγητής Λαογραφίας, Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Παν/μίου Θεσσαλίας, avdikos@ha.uth.gr

Μαρία Γκασούκα, Καθηγήτρια Λαογραφίας και Φύλου, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Παν/μίου Αιγαίου, mgasouka@rhodes.aegean.gr

Μαριάνθη Καπλάνογλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ, mkaplanog@phil.uoa.gr

Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, Ε.Κ.Π.Α. vchrys@phil.uoa.gr

Γιώργος Κατσαδώρας, Επίκουρος Καθηγητής Λαογραφίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παν. Αιγαίου, katsadoros@rhodes.aegean.gr

Μαρία Ανδρουλάκη, ερευνήτρια Β΄ Βαθμίδας, ΚΕΕΛ, Ακαδημία Αθηνών, mandrou@academyofathens.gr

Ζωή Μάργαρη, ερευνήτρια Γ΄ Βαθμίδας, ΚΕΕΛ, Ακαδημία Αθηνών, margari@academyofathens.gr

Χρήστος Παπακώστας, Επίκουρος Καθηγητής Παραδοσιακών Χορών, ΤΕΦΑΑ, Ε.Κ.Π.Α. christospapakostas@hotmail.com

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ρέα Κακάμπουρα

Στέργιος Χατζηστεφάνου

Χρύσα Μαρτινάκη - Κοκκίνη

Φωτεινή Μπογιατζή - Πέκου

Μαρία Μαλακόζη - Κόλλια

Χρήστος Μωσαΐδη

Δημήτρης Ασβεστάς

Απόστολος Δημάκης

Σάββας Δημάκης

Γρηγόρης Καραγιαννάκης

Αναστάσιος Κουπαρανίδης

Δήμητρα Σαββάκη

Χρήστος Θεολόγος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Κωνσταντίνα Κόλλια

Δήμητρα Σαββάκη

Γιώτα Φραντζή

Απόστολος Δημάκης

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Μαρία Ανδρουλάκη, ερευνήτρια Β΄ Βαθμίδας, ΚΕΕΛ, Ακαδημία Αθηνών

Μαρία Γκασούκα, Καθηγήτρια Λαογραφίας και Φύλου, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού Παν/μίου Αιγαίου, mgasouka@rhodes.aegean.gr

Δέσποινα Δαμιανού, Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Νηπιαγωγών, ΔΠΘ, damianoude@ath.forthnet.gr

Μυροφόρα Ευσταθιάδου, Δρ. Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α., farospontion@yahoo.gr

Χρήστος Θεολόγος, Υποψ. Δρ. Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε., Παν. Αιγαίου

Ρέα Κακάμπουρα, Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Σχολή Επιστημών Αγωγής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, rkakamp@primedu.uoa.gr

Μαριάνθη Καπλάνογλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ

Γιώργος Κατσαδώρος, Επίκουρος Καθηγητής Λαογραφίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παν. Αιγαίου, katsadoros@rhodes.aegean.gr

Χρυσάνθη Κατσαρού, Υποψ. Δρ. Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α., christiana_katsarou@hotmail.com

Ζωή Μάργαρη, ερευνήτρια Γ΄ Βαθμίδας, ΚΕΕΛ, Ακαδημία Αθηνών, margari@academyofathens.gr

Ευαγγελή Σαλταπίδα, Υποψ. Δρ. Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α., vanasaltapida@hotmail.com

Σταυρούλα-Βίλλυ Φωτοπούλου, Δ/ντρια Νεότερου Πολιτιστικού Αποθέματος & Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στη Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού villyfotopoulou@yahoo.gr

Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ., vchrys@phil.uoa.gr

Παρασκευή, 5 Οκτωβρίου 2018

17.30-18.00: Έναρξη, εγγραφές

18.00-19.00: Χαιρετισμοί:

- Πρόεδρος *Συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία»*, κ. Στέργιος Χατζηστεφάνου
- Μητροπολίτης Φλωρίνης Πρεσπών & Εορδαίας Σεβασμιώτατος κ.κ. Θεόκλητος
- Εκπρόσωποι της Βουλής των Ελλήνων
- Περιφερειάρχης Δυτ. Μακεδονίας κ. Θεόδωρος Καρυπίδης
- Δήμαρχος Εορδαίας κ. Σάββας Ζαμανίδης
- Διευθύντρια *Εργαστηρίου Κοινωνικών Επιστημών Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*, Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου, Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας κ. Ρέα Κακάμπουρα
- Διευθυντής ερευνών και Διευθύνων *Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας* της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Ευάγγελος Καραμανές
- Διευθυντής *Μουσικού Σχολείου Πτολεμαΐδας*, κ. Παύλος Ταγτεβερενίδης

19.00-19.10: "Ιχνηλατώντας τον Σύλλογο", Παρουσίαση των πολιτιστικών δράσεων του Συλλόγου *Μικρασιατών Πτολεμαΐδας "Η Μικρά Ασία"* από τη Γραμματέα του Συλλόγου κ. Χρύσα Μαρτινάκη-Κοκκίνη

19.10-20.00: Ομιλία από την Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας κ. Ρέα Κακάμπουρα με θέμα: «Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς»

20.00-20.45: Πολιτιστική εκδήλωση

«'Πέρα στον πέρα κάμπο': Αρμενίζοντας στο Αιγαίο»

Χορεύουν μέλη των Χορευτικών Τμημάτων του Συλλόγου *Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία»*

Σάββατο 6 Οκτωβρίου 2018

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑ: 10.00-12.00

«Οι σύλλογοι ως διαχειριστές της συλλογικής μνήμης και φορείς πολιτιστικού τουρισμού»

Προεδρείο: Μ. Καπλάνογλου, Β. Χρυσανθοπούλου, Στ. Χατζηστεφάνου

10.00-10.20: Μαριάνθη Καπλάνογλου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ.

«Από το Γιαλί-Τσιφλίκ στην Πτολεμαΐδα: Μια (και αφηγηματική) προσφυγική διαδρομή»

10.20-10.40: Βασιλική Χρυσανθοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας, Τμήμα Φιλολογίας, Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ.

«Η πολιτιστική κληρονομιά της διασποράς αναζωογονεί τον τόπο καταγωγής της: Παραδείγματα από τη δράση των εθνοτικοτοπικών συλλόγων της Αυστραλίας»

10.40-11.00: Μυροφόρα Ευσταθιάδου, Διδάκτωρ Λαογραφίας Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε., ΕΚΠΑ.

«Τουρισμός της νοσταλγίας: Ταξίδια ποντιακών συλλόγων στην ιστορική πατρίδα των προγόνων»

11.00-11.20: Χριστιάνα Κατσαρού, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α., Υποψήφια Διδάκτωρ Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α.

«Ο χορευτικός τουρισμός και οι φιλελληνικοί σύλλογοι ελληνικού χορού του εξωτερικού: ο σύλλογος "Ainara" στην Ισπανία και ο Σύλλογος Αιγαίου Μονάχου»

11.20-11.50: Συζήτηση

11.50-12.30: Διάλειμμα - καφές

2η ΣΥΝΕΔΡΙΑ: 12.30-14.00

«Οι σύλλογοι ως φορείς εκπαίδευσης και πολιτιστικοί διαμεσολαβητές ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες και τους κρατικούς φορείς»

Προεδρείο: Μ. Γκασούκα, Γ. Κατσαδώρος, Φ. Πέκου

12.30-12.50: Γιώργος Κατσαδώρος, Επίκουρος Καθηγητής Λαογραφίας Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου και **Χρήστος Θεολόγος**, Διευθυντής Γενικού Λυκείου Ιαλυσού Ρόδου, υποψ. Διδάκτωρ Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστημίου Αιγαίου

«Πολιτιστικοί σύλλογοι, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Η περίπτωση ενός εθνοτοπικού και ενός υπερ-τοπικού πανελληνίου συλλόγου»

12.50-13.10: Μαρία Γκασούκα, Καθηγήτρια Λαογραφίας και Φύλου του ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

«Η συμβολή των πολιτιστικών συλλόγων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση Σχεδίων Περιφερειακής/Τοπικής Πολιτιστικής Ανάπτυξης»

13.10-13.30: Σταυρούλα-Βίλλυ Κ. Φωτοπούλου, Διευθύντρια Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΥΠΠΟΑ

«Οι σύλλογοι ως διαμεσολαβητές ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες, την επιστημονική κοινότητα και το Υπουργείο Πολιτισμού και η συμβολή τους στην τεκμηρίωση και συγκρότηση δελτίων για το Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO»

13.30-14.00: Συζήτηση

3η ΣΥΝΕΔΡΙΑ: 17.30-20.30

«Προβολή και διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς: μελέτες περίπτωσης δράσης συλλόγων»

Προεδρείο: Μ. Ανδρουλάκη, Ζ. Μάργαρη, Ρ. Κακάμπουρα, Μ. Μαλακόζη

17.30-17.50: Μαρία Ανδρουλάκη, Κύρια Ερευνήτρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

«Οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι ως μοχλός πολιτιστικής δημιουργικότητας και ανάπτυξης: Το παράδειγμα του Πολιτιστικού Ομίλου Απολλώνων 'Νέοι Ορίζοντες'»

17.50-18.10: Ζωή Μάργαρη, Ερευνήτρια του Κέντρου Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

«'Κρατώντας ζωντανή την παράδοση': Πολιτιστικοί σύλλογοι, τελεστικές τέχνες και λαϊκά δρώμενα στην εποχή της μετανεωτερικότητας»

18.10-18.30: Δέσποινα Δαμιανού, Επίκουρη καθηγήτρια Λαογραφίας Δ.Π.Θ.

«Μέσα κι έξω, πριν και μετά. Ετοιμάζοντας ένα cd παραδοσιακής μουσικής με το Σύλλογο (Μακρηνών-Λιβισιανών)»

18.30-18.50: Ευαγγελή Σαλταπίδα, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α., Υποψήφια Διδάκτωρ Λαογραφίας Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α.

«Χορευτικοί σύλλογοι και διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Η ανα-παράσταση του ναξιώτικου δρωμένου των Κορδελάτων στην πλατεία Συντάγματος από την *Εταιρεία Ορχηστρικής Τέχνης 'Βάκχαι'*»

18.50-19.15: Συζήτηση

19.15-19.45: Διάλειμμα

19.45-20.30: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ με θέμα:

«Το ταξίδι του Ζεϊμπέκικου της 'Περγάμου' από το «παραδοσιακό» χοροστάσι της Μικράς Ασίας, στα χοροστάσια της Πτολεμαΐδας και στην αίθουσα διδασκαλίας: ο ρόλος των πληροφορητών και των χοροδιδασκάλων»

- Επιτέλεση του ζεϊμπέκικου «Πέργαμος» από μέλη των Χορευτικών Τμημάτων του Συλλόγου Μικρασιατών Πτολεμαΐδας «Η Μικρά Ασία»
- Πληροφορητής: **Βασίλης Τσιγαράς** με καταγωγή από το Κινίκ Περγάμου
- Σχολιαστής: **Χρήστος Θεολόγος**, χοροδιδάσκαλος, υπ. Διδάκτωρ Λαογραφίας

Λήξη Επιστημονικού Προγράμματος Συνεδρίου

Κυριακή 7 Οκτωβρίου 2018

Πολιτιστικό πρόγραμμα

- Ξενάγηση συνέδρων στο *Μουσείο της Δ.Ε.Η.* και στα ορυχεία
- Επίσκεψη στο *Παλαιοντολογικό Μουσείο* της Πτολεμαΐδας
- Επίσκεψη στη Σιάτιστα

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Ρέα Κακάμπουρα

«Η συμβολή των συλλόγων στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς»

Οι πολιτιστικοί σύλλογοι διαδραματίζουν ένα καίριο, δυναμικό ρόλο στη σύγχρονη διαχείριση της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Εκπροσωπούν ομάδες και κοινότητες (εθνοτικές, εθνοτοπικές, εθνοπολιτισμικές, εθνικές), οργανώνουν ποικίλες πολιτιστικές δράσεις στο τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο περιβάλλον, ενδυναμώνουν ταυτότητες, διαμεσολαβούν ανάμεσα σε τοπικές κοινωνίες και θεσμικούς φορείς (τοπική αυτοδιοίκηση, κεντρική εξουσία).

Η εισήγηση εστιάζει στην ανάδειξη της ποικιλομορφίας των συλλόγων και της πολυδιάστατης συμβολής τους στη διαχείριση παραδοσιακών πρακτικών, πολιτιστικών εκφράσεων, εθιμικών επιτελέσεων, γνώσεων και τεχνικών, που αναγνωρίζονται από τα μέλη τους ως στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς τους.

Μαριάνθη Καπλάνογλου

«Από το Γιαλί-Τσιφλίκ στην Πτολεμαΐδα: Μια (και αφηγηματική) προσφυγική διαδρομή»

Όταν από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 άρχισα να καταγράφω και να μελετώ παραμύθια από πρόσφυγες πρώτης γενιάς από τη Μικρά Ασία, σύντομα διαπίστωσα ότι οι παραμυθιακές αφηγήσεις τους συνοδεύονταν και από βιωματικές αφηγήσεις. Οι αφηγητές μου λοιπόν θεωρούσαν και τους δύο αυτούς διαφορετικούς τύπους αφηγήσεων εξίσου αναγκαίους για να καταλάβω πώς έζησαν την παραγμένη περίοδο αμέσως μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και την προσφυγική εγκατάσταση, καθώς η αφήγηση ενός παραμυθιού αποτελούσε αφορμή για αναφορές στις συνήθειες του προσώπου που το είχε αφηγηθεί ή για παρατηρήσεις για το μικρασιατικό παρελθόν αλλά και τη ζωή τα πρώτα χρόνια της προσφυγικής εγκατάστασης.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα προσπαθήσω, στο πλαίσιο των παραπάνω επισημάνσεων, να εξετάσω τις αφηγήσεις ορισμένων Μικρασιατών προσφύγων που εγκαταστάθηκαν από το Γιαλί Τσιφλίκ στην Πτολεμαΐδα. Θα εξετάσω τις αφηγήσεις αυτές κυρίως ως προς τη λειτουργία τους, όχι μόνο στην επεξεργασία της μνήμης αλλά και ως πρακτικούς οδηγούς διαβίωσης στο εκάστοτε παρόν.

Βασιλική Χρυσανθοπούλου

«Η πολιτιστική κληρονομιά της διασποράς αναζωογονεί τον τόπο καταγωγής της: Παραδείγματα από τη δράση των εθνοτικοτοπικών συλλόγων της Αυστραλίας»

Οι μετανάστες ανασυγκροτούν την ταυτότητά τους στους τόπους εγκατάστασής τους και επιχειρούν να μεταβιβάσουν όσα θεωρούν ως σημαντικά στοιχεία της ιστορίας και του πολιτισμού τους ως συλλογική κληρονομιά στους απογόνους τους. Οι εθνοτικοτοπικοί σύλλογοι πρωτοστατούν στην ανασυγκρότηση και στη μεταβίβαση της πολιτιστικής κληρονομιάς, σε αμφίδρομη σχέση με τους τόπους καταγωγής των μελών τους, μια σχέση που επαναπροσδιορίζεται ιστορικά στον τόπο και στον χρόνο.

Στην παρούσα ανακοίνωση εξετάζουμε τη δράση των συλλόγων των Λημνίων και των Καστελλοριζιών της Αυστραλίας όσον αφορά στο τι αναγνωρίζουν τα μέλη τους ως πολιτιστική κληρονομιά και πώς την προωθούν τόσο στην Αυστραλία όσο και στις ίδιες τις πατριδικές τους κοιτίδες στην Ελλάδα. Τραυματικές εμπειρίες, όπως η προσφυγιά και το ναυάγιο των Καστελλοριζιών κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η μνήμη ιστορικών γεγονότων, όπως η απόβαση των Αυστραλών στρατιωτών (ANZACs) στην Καλλίπολη και η χρήση του λιμανιού του Μούδρου της Λήμνου κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αλλά και θέματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος και η διαφύλαξη των εθίμων του τόπου καταγωγής, αναλύονται ως παραδείγματα «επιστροφής», αλλά και επανανοηματοδότησης της πολιτιστικής κληρονομιάς των εθνοτικοτοπικών αυτών ομάδων, καθώς και του ρόλου των συλλόγων τους στις διεργασίες αυτές.

Ευσταθιάδου Μυροφόρα

«Τουρισμός της νοσταλγίας: Ταξίδια ποντιακών συλλόγων στην ιστορική πατρίδα των προγόνων»

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στα ταξίδια που οργανώνονται τα τελευταία χρόνια από τους ποντιακούς συλλόγους της Ελλάδας προς τους τόπους καταγωγής των προγόνων τους στον Πόντο. Τα ταξίδια αυτά εντάσσονται στο πλαίσιο ενός τουρισμού της νοσταλγίας. Τα ερωτήματα της παρούσας ανακοίνωσης περιστρέφονται γύρω από το ρόλο των συλλόγων στην οργάνωση αυτών των ταξιδιών, στη διαμόρφωση του προγράμματος των επισκέψεων με βάση τις αναζητήσεις των μελών τους, που συνδέονται με την ανάγκη γνωριμίας τους με τον τόπο καταγωγής των προγόνων τους και ταυτοποίησης των οικογενειακών αφηγήσεων με την υλικότητα του παροντικού Πόντου. Η εισήγηση βασίζεται σε επιτόπια έρευνα με συμμετοχική παρατήρηση και σε ημικατευθυνόμενες συνεντεύξεις με μέλη των συλλόγων που διοργανώνουν και συμμετέχουν στις εκδρομές, καθώς και με ταξιδιωτικούς πράκτορες που προσαρμόζουν το πρόγραμμα των επισκέψεων στις ιδιαίτερες αυτές αναζητήσεις των ταξιδιωτών.

Κατσαρού Χριστιάνα

«Ο χορευτικός τουρισμός και οι φιλελληνικοί σύλλογοι ελληνικού χορού του εξωτερικού: ο σύλλογος "Ainara" στην Ισπανία και ο "Σύλλογος Αιγαίου Μονάχου"»

Ο «χορευτικός τουρισμός» με εστίαση στον ελληνικό παραδοσιακό και λαϊκό χορό είναι μια υποκατηγορία του πολιτιστικού τουρισμού που φαίνεται ότι άρχισε να αναπτύσσεται άτυπα από τη δεκαετία του '80 στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Σχηματίστηκαν πολιτισμικά δίκτυα σύγχρονων «φιλελλήνων» που, μαζί με ορισμένους δεύτερης και τρίτης γενιάς ομογενείς, τροφοδότησαν τα πρώτα «σεμινάρια χορού για ξένους» στην Ελλάδα στοχεύοντας να τους διδάξουν τους ελληνικούς χορούς και να τους εξοικειώσουν με τις ζωντανές χορευτικές πρακτικές στα γλέντια και τα πανηγύρια σε ελληνικά χωριά. Πολλοί ομογενείς και αλλοδαποί εκπαιδεύτηκαν (άτυπα) εδώ και 30 χρόνια σε τέτοιες διοργανώσεις και αποτελούν πλέον πολιτιστικούς διαμεσολαβητές με σημαντικό ρόλο στη διάδοση του ελληνικού λαϊκού πολιτισμού στη χώρα τους. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσουμε το έργο και τη δράση ενός παλιού και ενός νέου συλλόγου και τη σχέση τους με τον «χορευτικό» τουρισμό: του συλλόγου *Ainara* στην Ισπανία και τον Σύλλογο *Αιγαίου Μονάχου* (Ägäisverein München e.V) στη Γερμανία.

Γιώργος Κατσαδώρας & Χρήστος Θεολόγος

«Πολιτιστικοί σύλλογοι, μη-τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Η περίπτωση ενός εθνοτοπικού και ενός υπερ-τοπικού πανελλήνιου συλλόγου»

Με τον όρο «εκπαιδευτικό σύστημα» δεν εννοούμε απλώς τα διάφορα επίπεδα και τύπους της τυπικής εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια, μετα-δευτεροβάθμια, γενική και εξειδικευμένη) αλλά επίσης και όλα εκείνα τα συστηματικά προγράμματα και διαδικασίες εκπαίδευσης και κατάρτισης που βρίσκονται εκτός της «τυπικής» εκπαίδευσης. Η μη-τυπική εκπαίδευση, όπως εδώ χρησιμοποιείται, είναι κάθε οργανωμένη, συστηματική εκπαιδευτική δραστηριότητα, που υλοποιείται εκτός του πλαισίου του τυπικού συστήματος, προκειμένου να παράσχει επιλεγμένους τύπους μάθησης σε συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού, ενήλικους αλλά και παιδιά. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι πολιτιστικοί σύλλογοι, με την ευρεία έννοια του όρου, προσφέρουν εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις στα μέλη τους, αλλά και σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο κύρια για την προβολή και διαχείριση της πολιτισμικής κληρονομιάς. Οργανώνονται μαθήματα παραδοσιακού χορού, μουσικής, θεάτρου, ελληνοραπτικής, ξυλογλυπτικής, κ.ά., ενώ δράσεις, παραστάσεις, γλέντια και μαθήματα αναρτώνται και στο διαδίκτυο.

Αν θεωρήσουμε ότι άτυπη εκπαίδευση είναι η διά βίου διαδικασία από την οποία το άτομο αποκτά και συσσωρεύει γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αντιλήψεις από τις καθημερινές εμπειρίες και την έκθεση στο περιβάλλον, τότε η συναναστροφή του με το σύλλογο και τις επιμέρους δράσεις του συμβάλλει προς αυτή την κατεύθυνση. Πέρα από το διαμεσολαβητικό ρόλο των συλλόγων μεταξύ τοπικών κοινωνιών και αστικών κέντρων σημαντική είναι η συμβολή τους στην ενίσχυση της τοπικής και της εθνικής ταυτότητας. Οι παραπάνω

επιμέρους στόχοι επιτυγχάνονται όχι μόνο με τη διοργάνωση εκδηλώσεων αλλά και με τα προγράμματα εκπαίδευσης που προσφέρονται στα μέλη τους και στο ευρύ κοινό.

Στην παρούσα ανακοίνωση η μελέτη εστιάζεται σε έναν εθνοτοπικό (μικρασιατικό σύλλογο) κι έναν υπερ-τοπικό πανελλήνιο σύλλογο. Από το σύνολο των δραστηριοτήτων των συλλόγων αυτών, που κατά τη γνώμη μας εντάσσονται στη μη τυπική εκπαίδευση, θα σταχυολογήσουμε ένα τμήμα και θα δούμε τις δραστηριότητές τους κυρίως όπως τις αναρτούν στους ιστότοπούς τους. Οι εθιμικές δράσεις είναι σύνηθες να αναρτώνται, να παρουσιάζονται και επομένως να διαδίδονται και να διαχέονται μέσω σύγχρονων επικοινωνιακών οδών, όπως το προσφιλέστατο *you tube*.

Μαρία Γκασούκα

«Η συμβολή των πολιτιστικών συλλόγων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση Σχεδίων Περιφερειακής/Τοπικής Πολιτιστικής Ανάπτυξης»

Καθώς ο Πολιτισμός αποτελεί αυταξία και κοινό αγαθό, είναι υποχρέωση της Πολιτείας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η διαμόρφωση Εθνικού και Τοπικών Σχεδίων Δράσης για τον Πολιτισμό, με επαναπροσδιορισμό των κοινωνικών πολιτικών και πολιτιστικών αξιών, στο κέντρο των οποίων πρέπει να αναδεικνύονται οι αξίες της κοινωνικής και έμφυλης ισότητας, της ελευθερίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της προστασίας της φύσης κ.λπ. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση πολιτικών και μέτρων που συνδέονται με τον Πολιτισμό αποτελούν κρίσιμους και επιβεβλημένους παράγοντες ανάδειξης του Πολιτισμού σε συγκριτικό πλεονέκτημα, που μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί πολλαπλά στα πεδία της επιχειρηματικότητας, του τουρισμού, της καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας, της καθημερινότητας των πολιτών, ανδρών και γυναικών. Οι πολιτιστικές στρατηγικές επιτυγχάνονται μέσω της αξιοποίησης των πολιτιστικών προτύπων, του πολιτιστικού χρόνου, των σχετικών δομών, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά και της συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας, κυρίως μέσω της σχετικής δραστηριοποίησης των πολιτιστικών συλλόγων και λοιπών φορέων, τη σημασία της οποίας πραγματεύεται η παρούσα ανακοίνωση.

Σταυρούλα –Βίλλυ Κ. Φωτοπούλου

«Οι σύλλογοι ως διαμεσολαβητές ανάμεσα στις τοπικές κοινωνίες, την επιστημονική κοινότητα και το Υπουργείο Πολιτισμού και η συμβολή τους στην τεκμηρίωση και συγκρότηση δελτίων για το Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO»

Η Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003) έφερε μια μεγάλης κλίμακας επανεξέταση των κυρίαρχων ιδεών για το

ρόλο και τη σημασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στις σύγχρονες κοινωνίες και συνέβαλε στην ανάπτυξη νέων προσεγγίσεων στη διαχείριση και στην προστασία της.

Σύμφωνα με τη Σύμβαση (που κυρώθηκε με τον Ν3521/2006), «εννοούμε άυλη πολιτιστική κληρονομιά» τις πρακτικές, αναπαραστάσεις, εκφράσεις, γνώσεις και τεχνικές - καθώς και τα εργαλεία, αντικείμενα, χειροτεχνήματα και τους πολιτιστικούς χώρους που συνδέονται με αυτές - και τις οποίες οι κοινότητες, οι ομάδες ή/και κατά περίπτωση, τα άτομα αναγνωρίζουν ότι αποτελούν μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους. Αυτή η άυλη πολιτιστική κληρονομιά, που μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, αναδημιουργείται συνεχώς από τις κοινότητες και τις ομάδες σε συνάρτηση με το περιβάλλον τους, την αλληλεπίδρασή τους με τη φύση και την ιστορία τους, και τους παρέχει μία αίσθηση ταυτότητας και συνέχειας, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση του σεβασμού της πολιτιστικής ποικιλομορφίας και της ανθρώπινης δημιουργικότητας». Ανάμεσα στα πεδία στα οποία εκδηλώνεται η Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά είναι οι «οι κοινωνικές πρακτικές, οι τελετουργίες και οι εορταστικές εκδηλώσεις εν γένει» (άλλα πεδία, όπως αναφέρονται στο άρ. 2 της Σύμβασης, είναι: «οι προφορικές παραδόσεις και εκφράσεις», «οι επιτελεστικές τέχνες -χορός, τραγούδι, μουσική», «γνώσεις και πρακτικές που αφορούν τη φύση και το σύμπαν» καθώς και η «τεχνογνωσία που συνδέεται με την παραδοσιακή χειροτεχνία»).

Οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι (με οποιαδήποτε νομική μορφή, καταστατικούς σκοπούς, επωνυμία κλπ εμφανίζονται) είναι κρίσιμοι κρίκοι στην αλυσίδα της διαγενεακής μετάδοσης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το Υπουργείο Πολιτισμού, ακολουθώντας την συμμετοχική προσέγγιση στις Δημόσιες Πολιτικές Πολιτισμού που προωθεί η Σύμβαση, αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στο ρόλο των ομάδων των ανθρώπων που ασκούν ή επιτελούν και που μεταδίδουν τα στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι περισσότερες εκφράσεις της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς που έχουν ήδη εγγραφεί στο Εθνικό Ευρετήριο ΑΠΚ της Ελλάδας (<http://ayla.culture.gr>) έχουν προέλθει από Πολιτιστικούς Συλλόγους. Η πλειονότητα δε αυτών που βρίσκονται ήδη σε στάδιο επεξεργασίας προκειμένου να εγγραφούν στο Ευρετήριο έχει προταθεί από Πολιτιστικούς Συλλόγους.

Μαρία Ανδρουλάκη

«Οι τοπικοί πολιτιστικοί σύλλογοι ως μοχλός πολιτιστικής δημιουργικότητας και ανάπτυξης: Το παράδειγμα του Πολιτιστικού Ομίλου Απολλώνων «Νέοι Ορίζοντες»

Η εισήγηση συνιστά μελέτη περίπτωσης, μέσα από την οποία αναλύεται ο τρόπος που οι δράσεις ενός τοπικού πολιτιστικού συλλόγου μπορούν να γίνουν

μοχλός πολιτιστικής παραγωγής και ανάπτυξης που ενδυναμώνει το συλλογικό συμβολικό κεφάλαιο και δημιουργεί προοπτικές στήριξης και διάχυσης του τοπικού πολιτισμού.

Ζωή Μάργαρη

«Κρατώντας ζωντανή την παράδοση»: Πολιτιστικοί σύλλογοι, τελεστικές τέχνες και λαϊκά δρώμενα στην εποχή της μετανεωτερικότητας

Η έννοια της «παράδοσης», (ανα)νοηματοδοτούμενη και (ανα)διαπραγματεύσιμη καθώς είναι, συνδέεται άρρηκτα με τα κοινωνικά, οικονομικά και πολιτισμικά συμφραζόμενά της. Αφενός διότι (ανα)διαμορφώνεται συλλογικά, απηχώντας τις αλληλοδιαδραστικές σχέσεις που αναπτύσσονται εντός κι εκτός της επιστημονικής κοινότητας και αφετέρου επειδή μέσω αυτών προάγει και προωθεί την αλληλοτροφοδότησή τους. Υπό αυτό το πρίσμα η παράδοση δεν αποτελεί μόνο ένα πολυτομεακό και πολυεπίπεδο μόρφωμα συλλογικών αντιλήψεων και πρακτικών. Αποτελεί μία πολυσύνθετη κοινωνική και πολιτισμική έκφανση που συνυφαίνεται στο πλαίσιο συγκεκριμένων ιδεολογικών ρευμάτων, εγκιβωτίζοντας τις ανάλογες θεωρητικές προτάσεις/απόψεις, τα μεθοδολογικά εργαλεία, τα αναλυτικά και ερμηνευτικά σχήματα. Ιδιαίτερη διάσταση στην μελέτη της παράδοσης φαίνεται να προσδίδει ο emphaticός ρόλος που της αποδίδεται στο πλαίσιο της δράσης των πολιτιστικών συλλόγων και σωματείων. Η «διάσωση», η «διατήρηση» και η «διάδοση» στοιχείων του λαϊκού πολιτισμού, όπως οι χοροί, οι μουσικές, τα τραγούδια, τα έθιμα και οι τελετουργίες αποτελούν κύριο μέλημα των πολιτιστικών συλλόγων που προσπαθούν με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους να διασφαλίσουν την καταγραφή, την μελέτη, την προβολή και την προώθησή τους. Έτσι, φαίνεται να διαμορφώνεται ένα ιδιαίτερο corpus ενσώματων εμπειριών και γνώσεων που βιώνεται και αναβιώνεται, παράγεται και αναπαράγεται, επιτελείται και μεταβιβάζεται επιτελεστικά. Εκκινώντας από την συγκεκριμένη διαπίστωση η παρούσα ανακοίνωση φιλοδοξεί να εμβαθύνει στη μελέτη του ρόλου των πολιτιστικών συλλόγων και σωματείων στην διαμόρφωση του σώματος των βιωμένων εμπειριών των κοινωνικών υποκειμένων και στη σχέση τους με την «παράδοση». Για την πραγμάτωση της παραπάνω σύλληψης, εφορμώντας από την παραδειγματική περίπτωση των τελεστικών τεχνών, με έμφαση στο χορό, θα εστιάσουμε στην μελέτη των λαϊκών ορχηστικών –εθιμικών και μη-δρωμένων προκειμένου να διερευνήσουμε την επενέργεια της συστηματικής διδασκαλίας και παρουσιάσής τους στην εθιμική και μη, (ανα)παραστασιακή και μη, (ανα)βίωσή τους.

Δέσποινα Δαμιανού

«Μέσα κι έξω, πριν και μετά. Ετοιμάζοντας ένα cd παραδοσιακής μουσικής με το Σύλλογο (Μακρηνών-Λιβισιανών)»

Ξεκινώντας από το βασικό ερώτημα ποιος είναι σήμερα ο ρόλος ενός εθνοτοπικού συλλόγου στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της παράδοσης, στην εισήγηση αυτή παρουσιάζεται το παράδειγμα της παραγωγής το 2018 ενός δίσκου πυκνής γραφής με παραδοσιακά τραγούδια από τη Μ Ασία, προϊόν έρευνας και επιτέλεσης από τον Σύλλογο Μακρηνών-Λιβισιανών. Κάποια ζητήματα που έπρεπε να αντιμετωπιστούν στη διάρκεια της διαδικασίας εγγραφής των τραγουδιών, όπως η μνήμη και η διατήρησή της στην κοινότητα μέσα από συγκεκριμένες πρακτικές, η εμβέλεια και η δυναμική ενός εθνοτοπικού συλλόγου σήμερα, οι συνθήκες και τα υποκείμενα μεταβίβασης της τραγουδιστικής κληρονομιάς αλλά και το πλαίσιο της επιτελεστικής ερμηνείας, παρουσιάζονται εδώ.

Ευαγγελή Σαλταπίδα

Χορευτικοί σύλλογοι και διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς. Η ανα-παράσταση του ναξιώτικου δρωμένου των Κορδελάτων στην πλατεία Συντάγματος από την Εταιρεία Ορχηστικής Τέχνης «Βάγκαι»

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει τον ρόλο των πολιτιστικών φορέων που εδρεύουν στον αστικό χώρο στη διαχείριση στοιχείων του λαϊκού πολιτισμού. Κύρια δραστηριότητα των συλλόγων αυτών είναι η διδασκαλία ελληνικών, παραδοσιακών χορών.

Ειδικότερα θα αναφερθεί στις ανα-παραστάσεις δρωμένων που υλοποιούνται σε πλατείες και σε χώρους εκδηλώσεων στην πρωτεύουσα από τα μέλη της Αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας «Βάγκαι – Εταιρεία Ορχηστικής Τέχνης» με έδρα την Καλλιθέα Αττικής. Η ανάλυση θα επικεντρωθεί στην παράσταση που έδωσε ο φορέας το Φεβρουάριο του 2018 στην πλατεία Συντάγματος στο πλαίσιο των αποκριάτικων εκδηλώσεων του Δήμου Αθηναίων όπου παρουσιάστηκαν χοροί και το δρώμενο των φουστανελάδων ή Κορδελάτων από τη Νάξο.

Θα επιχειρηθεί η θεωρητική διερεύνηση ζητημάτων που αφορούν στις έννοιες της επιβίωσης/αναβίωσης και της «αυθεντικότητας» καθώς και η ανάλυση των μορφολογικών και σημασιολογικών αλλαγών του εθίμου όπως αυτό παρουσιάστηκε στη συγκεκριμένη εκδήλωση. Θα εξεταστούν επίσης οι προσλήψεις της παράδοσης γενικότερα και του συγκεκριμένου εθίμου ειδικότερα από τους διοργανωτές και τους συμμετέχοντες, οι οποίοι δεν κατάγονται από τη Νάξο και δεν έχουν βιωματική σχέση με το δρώμενο. Το πραγματολογικό υλικό βασίζεται σε επιτόπια έρευνα που διενεργείται στο πλαίσιο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής μου με θέμα τους συλλόγους αυτούς και τη διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Μαρία Γ. Ανδρουλάκη

Η Μαρία Ανδρουλάκη σπούδασε κλασική φιλολογία και μουσική και είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου από το Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Εργάζεται ως ερευνήτρια-μουσικολόγος, στο Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, με αντικείμενο την έρευνα της δημοτικής μουσικής. Επίσης, με επιτόπιες έρευνες ασχολείται και με την έρευνα και καταγραφή όλων των εκφάνσεων του ελληνικού λαϊκού βίου (υλικού και πνευματικού). Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα περικλείονται στην καταγραφή των ελληνικών εθίμων, των τελετουργιών, των κοινωνικών πρακτικών, της δημοτικής μουσικής, των δημοτικών τραγουδιών (συμπεριλαμβανομένων και των αυτοσχέδιων διστίχων).

Μαρία Γκασούκα

Η Μαρία Γκασούκα είναι Καθηγήτρια Λαογραφίας και Φύλου του Πανεπιστημίου Αιγαίου και πρώην Αντιπρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης-Διευθύντρια του Ινστιτούτου Επιμόρφωσης. Είναι συγγραφέας δεκατριών βιβλίων στο πεδίο του Φύλου και του Πολιτισμού και μάλιστα του Λαϊκού, της Εκπαίδευσης και της Απασχόλησης. Έχει δημοσιεύσει πλήθος σχετικών επιστημονικών άρθρων στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, ενώ κείμενα της έχουν μεταφραστεί στα Τουρκικά και στα Ισπανικά. Έχει σχεδιάσει, υλοποιήσει και αξιολογήσει σημαντικό αριθμό έμφυλων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων και Κοινοτικών Πρωτοβουλιών. Είναι η συντάκτρια του «Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2007-2013» της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είναι η συγγραφέας των «Οδηγών Χρήσης μη Σεξιστικής Γλώσσας στα Δημόσια Έγγραφα» της Ελλάδας και της Κύπρου, οι οποίοι προέκυψαν από έρευνες και στις δύο χώρες και η επιστημονικά υπεύθυνη της φεμινιστικής πανελλαδικής έρευνας για τις Αγρότισσες. Είναι Πρόεδρος της Επιτροπής Ισότητας «ΑΙΓΑΙΟ 50-50 Ισόρροπη Συμμετοχή» του Πανεπιστημίου Αιγαίου και της Επιστημονικής Επιτροπής του Παρατηρητήριου Ισότητας Κύπρου (ΠΙΚ).

Δέσποινα Δαμιανού

Η Δέσποινα Δαμιανού δίδαξε στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ως Επίκουρη Καθηγήτρια Λαογραφίας στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία. Ασχολείται με τη μελέτη και την έρευνα του λαϊκού παραμυθιού, την αφήγηση, το λαϊκό υλικό πολιτισμό και την παραδοσιακή τεχνολογία, καθώς επίσης και με την έρευνα του μικρασιατικού Ελληνισμού. Είναι πρόεδρος του Συλλόγου Μακρηνών-Λιβισιανών. Έχει κάνει επιτόπια εθνογραφική έρευνα στη Χίο, τα Κύθηρα και τη Θράκη. Στο συγγραφικό της έργο περιλαμβάνονται τα βιβλία: 1. Λαϊκή Φιλολογία, του Ελεύθερου Ανοιχτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), ως μέλος της συγγραφικής ομάδας 2. Τα παραμύθια

της Χίου (1994) 3. *Λαϊκές αφηγήσεις. Μύθοι και παραμύθια των Κυθήρων. Φανταστική δημιουργία και πραγματικότητα.*(2005) 4. *Ιστορίες που δεν τελειώνουν ποτέ...Κειμενικές και εικονογραφικές διασκευές για παιδιά* (2011), επιμέλεια και μέλος της συγγραφικής ομάδας. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους.

Μυροφόρα Ε. Ευσταθιάδου

Είναι Διδάκτωρ Λαογραφίας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα διατριβής: «Ταξιδεύοντας στον Πόντο: Μια ιδιότυπη μορφή τουρισμού της νοσταλγίας». Είναι απόφοιτη του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών (Α.Π.Θ.), του Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας (Δ.Π.Θ.), με κατεύθυνση "Εθνολογία" και κάτοχος Μεταπτυχιακού Λαογραφίας (Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών της Κατεύθυνσης: Ιστορία και Διδακτική Ιστορίας, Λαογραφία και Πολιτισμός του Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.). Από μικρή μνήθηκε στον ποντιακό πολιτισμό δίπλα στον πατέρα της, Στάθη Ευσταθιάδη, ακολουθώντας τον σε καταγραφές, κυρίως στον ιστορικό Πόντο. Ήταν εκπαιδύτρια ποντιακής διαλέκτου (2014-15), σε τρεις Δήμους, στο σχετικό πρόγραμμα του Ι.ΝΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Επιμελείται εκδόσεις ποντιακών βιβλίων και cd. Επισκέπτεται κάθε χρόνο τον Πόντο, πραγματοποιώντας καταγραφές και ξεναγήσεις. Είναι Πρόεδρος του συλλόγου «Φάρος Ποντίων» Θεσσαλονίκης.

Χρήστος Θεολόγος

Ο Χρήστος Θεολόγος είναι εκπαιδευτικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Δωδεκανήσου. Έχει διατελέσει Υποδιευθυντής στο Μουσικό Σχολείο Ρόδου, ενώ σήμερα υπηρετεί ως Διευθυντής στο Γενικό Λύκειο Ιαλυσού στη Ρόδο.

Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στην κατεύθυνση «Διαχείριση και αξιολόγηση εκπαιδευτικών μονάδων» του Προγράμματος «Μοντέλα σχεδιασμού και ανάπτυξης εκπαιδευτικών μονάδων» του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στην «Πολιτιστική Πολιτική και Ανάπτυξη» της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι υποψήφιος διδάκτορας Λαογραφίας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο πεδίο της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και του χορού και της αξιοποίησής τους στην εκπαίδευση. Δραστηριοποιείται επίσης στο χώρο των πολιτιστικών συλλόγων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με ιδιαίτερη έμφαση στη Μικρά Ασία. Έχει συμμετάσχει ως εισηγητής σε επιστημονικά συνέδρια και χορολογικές συναντήσεις, ενώ έχει συντάξει επίμετρα και εισαγωγικά κείμενα σε ένθετα ψηφιακών εκδόσεων.

Ρέα Κακάμπουρα

Η Ρέα Κακάμπουρα είναι επίκουρη καθηγήτρια Λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Ε.Κ.Π.Α. Είναι Διευθύντρια του *Εργαστηρίου Κοινωνικών Επιστημών* και Επιστημονική Υπεύθυνη του *Αρχείου Αφηγήσεων Ζωής* στο ίδιο Τμήμα. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην έρευνα των πολιτιστικών συλλόγων και στη διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς στη σύγχρονη εποχή, στις αφηγήσεις ζωής και τη βιογραφική μέθοδο, σε θεωρητικά ζητήματα των λαογραφικών σπουδών, στη διδακτική του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαίδευση. Στο συγγραφικό της έργο περιλαμβάνονται τα βιβλία: *Ανάμεσα στο αστικό κέντρο και τις τοπικές κοινωνίες: Οι σύλλογοι της επαρχίας Κόνιτσας στην Αθήνα*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κόνιτσας, 1999. *Αφηγήσεις Ζωής. Η βιογραφική προσέγγιση στη σύγχρονη λαογραφική έρευνα, διάδραση*, Αθήνα 2011. *Ιστορικά και Λαογραφικά Μελετήματα: Ερευνητικές και Εκπαιδευτικές διαστάσεις*, (επιμέλεια του τόμου σε συνεργασία με τον Χ. Μπαμπούνη), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα 2014. *Οπτική εθνογραφία και εκπαίδευση: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές προτάσεις*, εκδ. πεδίο, Αθήνα 2018 (σε συνεργασία με την Ο.-Ε. Κασσαβέτη). Είναι μέλος της *Εθνικής Επιστημονικής Επιτροπής της UNESCO για την προστασία της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς* και του *Δ.Σ. της Ελληνικής Λαογραφικής Εταιρείας*.

Μαριάνθη Καπλάνογλου

Η Μαριάνθη Καπλάνογλου είναι μικρασιάτισσα τρίτης γενιάς. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στην *École des Hautes Études en Sciences Sociales* του Παρισιού. Υπηρετεί ως Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Λαογραφίας του Τμήματος Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. και είναι μέλος της συντακτικής ομάδας του Καταλόγου των Ελληνικών Μαγικών Παραμυθιών - Κατάλογος Γεωργίου Α. Μέγα (ΙΑΕΝ-ΕΙΕ). Έχει δημοσιεύσει επιστημονικές μελέτες (ενδεικτικά: 1. Παραμύθι και αφήγηση στην Ελλάδα, μια παλιά τέχνη σε μια νέα εποχή, 2. Παροιμίες της Κοζάνης - Θέματα, χρήσεις, ερμηνείες κ.ά.) και εργασίες σε ελληνικά και ξενόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά. Έχει επίσης δημοσιεύσει 12 λογοτεχνήματα για παιδιά και έχει τιμηθεί με το 1ο βραβείο παιδικού μυθιστορήματος από τον Κύκλο του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου.

Γιώργος Κατσαδώρας

Ο Γιώργος Κατσαδώρας είναι επίκουρος καθηγητής λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται κυρίως γύρω από τη διάχυση του αισώπειου μύθου, την αξιοποίηση του λαϊκού πολιτισμού στην εκπαίδευση και την κυκλοφορία του στα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις ή ως κριτής σε συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και έχει δημοσιεύσει ή κρίνει άρθρα και μελέτες σε ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά.

Χρυσάνθη (Χριστιάνα) Κατσαρού

Η Χρυσάνθη (Χριστιάνα) Κατσαρού είναι φιλόλογος στην Ελληνογαλλική Σχολή Αθηνών (Lycée Francohellénique Eugène Delacroix) και υποψήφια διδάκτωρ Λαογραφίας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει σπουδάσει ελληνική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και θέατρο στη Δραματική Σχολή «Κώστας Καζάκος» και είναι κάτοχος Master στη Λαογραφία του Π.Τ.Δ.Ε, Ε.Κ.Π.Α. Ως εκπαιδεύτρια παραδοσιακού χορού έχει συνεργαστεί με το Λύκειο Ελληνίδων Ικαρίας, με τον σύλλογο «Εργαστήρι Τέχνης και Πολιτισμού» και έχει διδάξει σε πολλά σεμινάρια – εργαστήρια χορού στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Από το 2004 είναι η συντονίστρια του IkariaDance Project, ενός προγράμματος πολιτιστικού τουρισμού στην Ικαρία με εργαστήρια ελληνικού χορού- τραγουδιού και ελληνικής γλώσσας. (www.ikariadance.com). Από το 2017 διεξάγει έρευνα στην Ελλάδα και το εξωτερικό με θέμα τον χορευτικό τουρισμό και τη διασύνδεσή του με τον ελληνικό λαϊκό πολιτισμό.

Ζωή Ν. Μάργαρη

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Πραγματοποίησε προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Εθνολογία, την Ανθρωπολογία και την Κινησιολογία στο Παρίσι (PhD, MA, DEA, DNSP, DE). Είναι διδάκτωρ Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας και εξειδικεύεται στην συγκριτική ανθρωπολογική μελέτη των εθιμικών τελετουργικών εκφάνσεων των τελεστικών τεχνών, με έμφαση στην εθνοανθρωπολογική προσέγγιση του χορού και τα λαϊκά δρώμενα.

Έχει συμμετάσχει ως επιστημονική συνεργάτις–ερευνήτρια και διευθύντρια ερευνών, σε πολλά ερευνητικά προγράμματα (Ακαδημία Αθηνών, Πανεπιστήμια Αιγαίου και Κρήτης, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών κ.ά.) ενώ παράλληλα έχει διδάξει σε επίπεδο προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών σε Ανώτατα και Ανώτερα εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα. Από το 1999 έως το 2009 διετέλεσε επιστημονική συνεργάτις και Καθηγήτρια Εφαρμογών του Τμήματος Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του ΑΤΕΙ Ηπείρου. Τον Μάιο του 2008 εξελέγη Ερευνήτρια στο Κέντρο Ερεύνης Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, θέση στην οποία υπηρετεί έως σήμερα.

Έχει λάβει μέρος σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, έχει δημοσιεύσει βιβλία και άρθρα σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά παρουσιάζοντας εθνογραφικές και θεωρητικές μελέτες με αντικείμενο την σύγχρονη εθνοανθρωπολογική προσέγγιση του λαϊκού πολιτισμού.

Ευαγγελή Σαλταπίδα

Γεννήθηκε στον Κλεινό Τρικάλων και είναι εκπαιδευτικός, απόφοιτη του Τμήματος Αγγλικής Φιλολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Λαογραφία του Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α. Θέμα της διπλωματικής εργασίας της

ήταν οι προσλήψεις και οι χρήσεις της τοπικής παράδοσης από τα μέλη τοπικού συλλόγου στη Μακεδονία. Επίσης, είναι υποψήφια διδάκτωρ Λαογραφίας του Ε.Κ.Π.Α. με θέμα τη διαχείριση της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς από τους χορευτικούς συλλόγους στον αστικό χώρο. Είναι ιδρυτικό μέλος, πρόεδρος και επιστημονική σύμβουλος του λαογραφικού ομίλου Βάρης «Σεμέλη».

Έχει δημοσιεύσει λαογραφικές εργασίες που σχετίζονται με τη δράση των συλλόγων και τη διαχείριση της παράδοσης σε πρακτικά συνεδρίων (Μ. Βαρβούνης, Μ. Σέργης, Δ. Δαμιανού, Ν. Μαχά-Μπιζούμη & Γ. Θεοδωρίδου (επιμ.) *Η διαχείριση της παράδοσης. Ο λαϊκός πολιτισμός ανάμεσα στο φολκλορισμό, στην πολιτιστική βιομηχανία και τις τεχνολογίες αιχμής*) και συλλογικούς τόμους (Χ. Μπαμπούνης & Ρ. Κακάμπουρα (επιμ.) «Ιστορικά και Λαογραφικά Μελετήματα» τόμος Α΄, Ε.Κ.Π.Α.).

Σταυρούλα –Βίλλυ Φωτοπούλου

Η Σταυρούλα –Βίλλυ Φωτοπούλου γεννήθηκε στην Καλαμάτα το 1965, και αποφοίτησε από το 1ο Γενικό Λύκειο της πόλης. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών. Εργάζεται από το 1996 στο Υπουργείο Πολιτισμού, όπου τοποθετήθηκε ως απόφοιτος της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης. Διαθέτει μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών στη Σύγχρονη Ιστορία (ΕΚΠΑ, 2008) και στην Κοινωνική Λαογραφία (ΕΚΠΑ, 2011). Χειρίζεται άριστα την αγγλική γλώσσα και ικανοποιητικά τη γαλλική και την ισπανική.

Είναι Διευθύντρια Νεώτερου Πολιτιστικού Αποθέματος και Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς στη Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς από το 2014. Έχει εκπροσωπήσει το Υπουργείο Πολιτισμού σε Διεθνείς Οργανισμούς (UNESCO, ΕΕ), αναφορικά με θέματα αρμοδιότητάς της.

Βασιλική Χρυσανθοπούλου

Η Βασιλική Χρυσανθοπούλου είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. Σπούδασε ελληνική φιλολογία στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού και διδακτορικού τίτλου στην Κοινωνική Ανθρωπολογία από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης Αγγλίας. Έχει εργασθεί ως Ερευνήτρια στο Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών και έχει συνεργαστεί με τα Πανεπιστήμια Αιγαίου και Ιωαννίνων. Υπήρξε επισκέπτρια ερευνήτρια ως υπότροφος του Ιδρύματος Fulbright στο University of South Florida-St. Petersburg (2016). Τα δημοσιεύματά της αναφέρονται στη μελέτη της μετανάστευσης και της διασποράς, της μνήμης και της ταυτότητας, του διαδικτύου, της τελετουργίας και του συμβολισμού, του υλικού πολιτισμού, της προφορικής ιστορίας και λογοτεχνίας και της ιστορίας, της θεωρίας και των εφαρμογών της Λαογραφίας. Πρόσφατα εξέδωσε βιβλίο με τίτλο *Τόποι μνήμης στην καστελλοριζιακή μετανάστευση και διασπορά* από τις εκδόσεις Παπαζήση, το οποίο βραβεύθηκε με το Βραβείο Μοσκόβη του Δήμου Αθηναίων για το 2017.

Χορηγοί επικοινωνίας

Χορηγοί

ΟΜΙΛΟΣ "ΤΟΤΤΗ"

**ΣΥΜΕΩΝΙΔΟΥ - ΣΤΕΡΓΙΑΔΟΥ
ΜΑΙΡΗ**

Η μουσική του τηλεοπτικού σποτ ανήκει στους "ΧΟΡΟΣΤΑΛΙΤΕΣ"

Φωτογραφία εντύπων (αρχείο συλλόγου Μικρασιατών)

*Πασούμα νυφιάτικα από Κονσταντινούπολη
Τσεβρές από τις Συκαμιές Πανόριου*

Σχεδιασμός εντύπων

Στρατούλα Παπαδοπούλου